

Haldenvassdragets Brukseierforening

Vår dato: 25.03.2025

Vår ref.: 202506603-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: EAKNQC

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra HRV i Rødenessjøen i Marker kommune frem til 31.12.2025

Vi viser til søknad av 10.3.2025 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Rødenessjøen i Haldenvassdraget i Marker kommune.

Søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Haldenvassdragets Brukseierforening:

«Haldenvassdragets Brukseierforening (HVB) søker med dette om å la vannstanden i Rødenessjøen overstige HRV med inntil 20 cm i korte perioder.

HVB er regulant i vassdraget og Østfold Energi AS eier Ørje kraftverk og dam ved utløpet av Rødenessjøen. Østfold Energi er i gang med arbeider med å fornye dam på Ørje til erstatning for den ca. 100 år gamle dammen. De har i den forbindelse fått tillatelse fra NVE til å senke vannstanden i inntaksbasseget til nivåer under LRV. I forbindelse med byggearbeidene mottok HVB senest 20.1.2025 tillatelse til midlertidig fravik fra HRV i Rødenessjøen for en kort periode.

Nevnte tillatelse ble benyttet slik at vi regulerte Rødenessjøen 3 cm over HRV i perioden 26.02.2025 – 27.02.2025. Deretter tappet vi ned Rødenessjøen og ovenforliggende magasiner, slik at vi kunne gjennomføre en ny stenging av utløpet til Rødenessjøen fra 24.02. Igjen opplevde vi at det ble svært krevende å holde Rødenessjøen under HRV over flere dager, og måtte etter 5 døgn avslutte byggearbeidene og gjenoppta tappingen fra Rødenessjøen for å unngå overtopping av Rødenessjøen. Denne gangen holdt vi oss under HRV med en margin på 7 cm.

De videre byggearbeidene for ny dam Ørje vil pågå frem til forventet ferdigstillelse mot slutten av 2025. For å gi byggeprosjektet vesentlig mer fleksibilitet med tanke på kunne arbeide med større forutsigbarhet knyttet til periodene de kan arbeide på tørrlagt byggegrop, søker vi om midlertidig å kunne fravike manøvreringsreglementet, slik at vi for perioden 24.3.2025 til 31.12.2025 gis adgang til å overskride HRV med inntil 20 cm i en varighet på inntil 6 dager for hvert tilfelle.

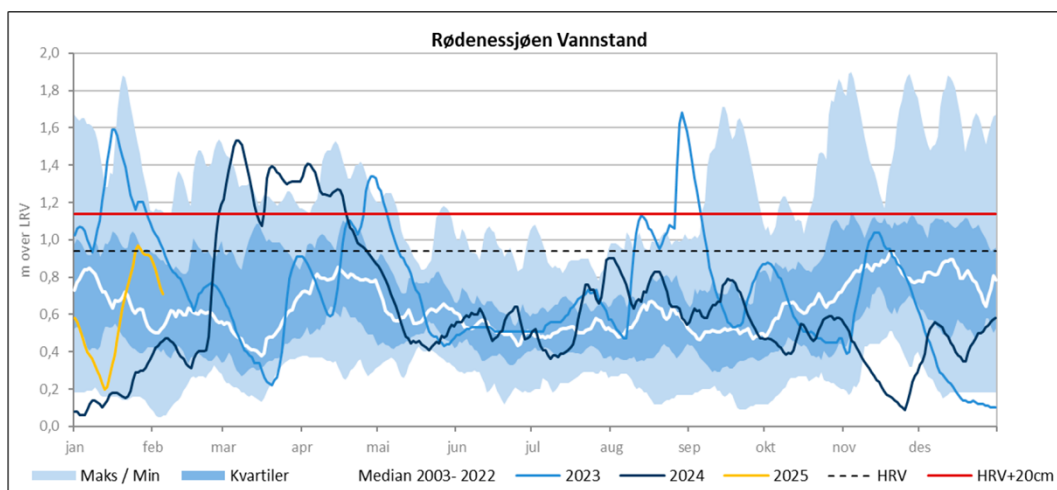

Byggearbeidene for selve dammen foregår bak midlertidige fangdammer. De periodene vi søker om fravik for skal benyttes til å kunne etablere og rive fangdammer, samt bygging av vederlag til dammen. Vi vil tilstrebe å gjennomføre byggearbeidene på en slik måte at vi i størst mulig grad unngår å benytte oss av den omsøkte tillatelsen, men ha den med som en nødvendig buffer for sikker gjennomføring av byggearbeidene.

Vi planlegger for å kunne gjennomføre i alt 6 stengninger av Rødenessjøens utløp for resten av 2025. Hver stenging vil vare i størrelsesorden 12 dager. Vi søker om at vi innenfor disse 12 dagene får tillatelse til å unnlate tapping fra Rødenessjøen slik at Rødenessjøen overstiger HRV med inntil 20 cm, begrenset til 6 av de 12 dagene.

Etter et de 6 dagene uten tapping er benyttet vil stengingen av utløpet opphøre, og tapping av Rødenessjøen forløper så raskt som fysisk mulig. Grunnet svært smalt utløp fra Rødenessjøen og avhengighet av tilsiget, kan det være slik at Rødenessjøen blir liggende over HRV ytterligere noen dager etter at vi har gjenopptatt tappingen. Dette er tilsvarende situasjon vi normalt har når Rødenessjøen tappes i henhold til reglementet.

Et tilbakeblikk på vannstanden i Rødenessjøen de siste 20 årene, viser at vannstanden overstiger HRV flere ganger i året, dette til tross for at vi taper maksimalt på Ørje i henhold til reglementet. Det er ikke praktisk mulig å unngå den naturlige overtoppingen og dette skyldes kapasiteten i utløpet. Dette er årsaken til at en tvunget overtopping ikke vil oppleves som en unormal situasjon eller ulempe for verken miljøet rundt eller brukerne av Rødenessjøen, etter vår vurdering. Dessuten er de omsøkte 20 cm svært moderat sammenlignet med naturlig overtopping. Dette er illustrert i vedlagte kurve, som viser vannstanden i Rødenessjøen de siste 20 årene.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette. Vi ikke mottatt noen høringsuttalelser.

NVEs vurdering

Tillatelse til regulering av Rødenessjøen er gitt 08.04.1893 etter den gamle vassdragsloven av 1887, med manøvreringsreglement av 25.10.1929. Rødenessjøen reguleres mellom LRV kote 117,45 og HRV kote 118,39 (NN2000). Manøvreringen håndteres av Haldenvassdragets Brukseierforening.

NVE ga i vedtak den 25.9.2024 tillatelse til midlertidig senkning av Rødenessjøen (kun partiet ved Dam Ørje) under LRV i forbindelse med en planlagt damrehabilitering. Den foreliggende søknaden er knyttet til de samme anleggsarbeidene. NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Det planlagte fraviket innebærer at vannstanden i Rødenessjøen vil stige til inntil 20 cm over HRV (tilsvarer kote 118,59 i NN2000) ved seks anledninger, i inntil seks dager ved hver anledning, i perioden 24.3.2025 - 31.12.2025. Vannstandskurvene fremlagt i søknaden viser imidlertid at dette har forekommet flere ganger (naturlig) de siste årene, og utgjør slik sett ikke noen ekstraordinær situasjon. NVE behandlet en tilsvarende søknad (for en kortere periode) i januar 2025. Vi har ikke mottatt noen kommentarer, reaksjoner eller innvendinger til dette vedtaket. Ut fra de foreliggende opplysninger kan NVE derfor ikke se at tiltaket vil være til vesentlig skade for noen kjente allmenne interesser eller de økologiske forholdene i vassdraget.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og av relativt kort varighet. Det anses også som et nødvendig tiltak for å sikre forsvarlig og sikker gjennomføring av påbegynte anleggsarbeider. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVEs konklusjon

NVE gir tillatelse til at Haldenvassdragets Brukseierforening kan la vannstanden i Rødenessjøen overstige HRV med inntil 20 cm (kote 118,59 i NN2000) ved seks anledninger, i inntil seks dager ved hver anledning, i perioden 24.3.2025-31.12.2025. Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Det skal føres protokoll for det tidsrommet manøvreringsreglementet fravikes.
- Berørte parter skal informeres så langt det er mulig.
- NVE forutsetter at Haldenvassdragets Brukseierforening har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klageadgang

Se siste side for informasjon om klageadgang.

Med hilsen

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Tord Solvang
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Haldenvassdragets Brukseierforening

Kopimottakerliste:

Haldenvassdragets Brukseierforening - TOM FLATTUM

MARKER KOMMUNE

ØSTFOLD ENERGI AS

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.